

Drogi Rodzicu!

Jeżeli zauważył nieprawidłowości w mowie swojego dziecka lub co Ci niepokoi skontaktuj się z logopedą.

Pamiętaj! wczesne wykrycie oraz korygowanie wad wymowy prowadzi do całkowitego ich wyeliminowania.

Konsultacje logopedyczne dla Rodziców w grupy w godzinach 15:30 ? 16:30.

Godziny pracy logopedy w Przedszkolu:

PONIEDZIAŁEK ? 8:00 ? 12:00

WTOREK ? 10:00 ? 11:00

RODA ? 9:20 ? 11:20

CZWARTEK ? 10:00 ? 12:00

PIĄTEK ? 10:00 ? 12:00

Zajęcia logopedyczne odbywają się od poniedziałku do piątku w każdej grupie przedszkolnej. W poniedziałki, wtorki oraz grupy terapia logopedyczna prowadzona jest w grupie dzieci 6, 5, 4 letnich, natomiast we czwartki oraz piątki w grupie dzieci najmłodszych.

Prawidłowy rozwój mowy

Prawidłowy rozwój mowy stanowi podstawę rozwoju osobowości dziecka.

Dzięki rozumieniu mowy poznaje ono świat, a dzięki umiejętności mienia potrafi ono wyrazić swoje spostrzeżenia, uczucia, pragnienia. Należy pamiętać że rozwój mowy nie przebiega identycznie u wszystkich dzieci. Jest to kwestia indywidualna, wynikająca np. z uwarunkowań genetycznych, czy społecznych.

PRAWIDŁOWY ROZWÓJ MOWY DZIECKA	
wiek dziecka	To, co powinno być
To, na co warto zwrócić uwagę	
0-1 m.	- pierwsze rodzaje krzyku, mlaskanie, cmokanie
	- głośny nagły dźwięk wywołuje zmianę zachowania niemowlęcia.
Tablica przedstawia w sposób ogólny przeciwny rozwój mowy. Wyszczególnione zjawiska są dla danego okresu najbardziej charakterystyczne, ale nie jedyne.	
2-4 m.	- głośnienie (gruchanie)
	- reaguje na dźwięki, głośno się śmieje.
Dźwięki wydawane przez najmłodsze dzieci brzmią na całym świecie podobnie, nie ma tej istotnej różnicy w głośnieniu dzieci różnych i niesłyszących.	
4-6 m.	- gaworzenie, czyli pierwsze zabawy glosem, posługiwanie się prostymi sylabami.
Gaworzenie będzie bardziej intensywne, jeśli dorośli zwrócą na nie uwagę i będą naśladować swoje dzieci, w ten sposób zachęca je do mienia.	
6-7 m.	- gaworzenie samonastawowe powtarzanie identycznych sylab bababa, mamamama, dadadada. w chwilach zadowolenia gaworzenie jest intensywniejsze.
Ok. 7 miesięcy życia pojawiają się pierwsze prototypy wyrazowe, czyli wypowiedzi po raz pierwszy przypominające wyrazy, np. baja jako bajka, czy mana jako mleko.	
9-10 m.	- echolalia dziecko próbuje naśladować mowę dorosłych, jego wypowiedzi składają się z wielokrotnie powtórzonych różnych sylab,
	- rozumie kilka słów: imiona, nazwy zabawek, polecenia: nie (ruszaj)!
Gaworzenie dzieci różnych narodowości upodabnia się w brzmieniu do danego języka.	

<p>11-12 m.</p>	<p>- wypowiedzi coraz bardziej przypominają brzmieniem wyrazy danego języka.</p> <p>Roczne dzieci wymawiają około 6 sylab, ale sylaby i takie które nie potrafią wymówić żadnego i takie, które mają 50 wyrazów.</p>
<p>12-18 m.</p>	<p>- jeden wyraz zastępuje zdanie, a widać ciwie kilka rymów zdań np. ?da?, jako:</p> <p>- daj misia ? weź kocio ? tutaj.</p> <p>Pierwszy wyraz który co znaczy powinien pojawić się między 8, a najpóźniej 18 m.</p> <p>18-23 m.</p> <p>- początek wypowiedzi dwuwyrzowych,</p> <p>- dziecko używa przede wszystkim rzeczowników, czyli nazw.</p> <p>20 ? miesięczne dziecko wymawia średnio ok. 170 wyrazów.</p> <p>2 lata</p> <p>- pojawiają się liczebniki: jeden, dwa, trzy? i rozróżnienie ja - ty: dziecko zaczyna używać zaimka się, np. myje się bawis się</p> <p>- coraz więcej pytań i przeczeń</p> <p>Przeważają zdania pojedyncze.</p> <p>3 lata</p> <p>- poprawna wymowa samogłosek ustnych [a, o, u, e, i, y], spółgłosek nosowych [m, n, ŋ, p, p, ɸ, ɸ, j], spółgłosek [h, f, w, t, d, p, b].</p> <p>Trzylatek ma jeszcze prawo wymawiać spółgłoski dźwięczne z niepełną dźwięcznością, a nawet bezdźwięcznie np. fota, zamiast woda. Dziecko 3-letnie zaczyna umieć posługiwać się zdaniami złożonymi.</p> <p>4 lata</p> <p>- poprawna artykulacja spółgłosek [k, g, ɸ, ɸ, ɸ dɸ],</p> <p>- spółgłoski miękkie [ɸ, ɸ, ɸ dɸ] mogą być jeszcze wymawiane jako ?mniej miękkie?.</p> <p>Przed ukończeniem 3 lat i 8 miesięcy wiele dzieci zamienia [r] na [j].</p> <p>Czterolatek nie powinien zamieniać [t, d] na [k, g] lub odwrotnie może jednak zamieniać spółgłoski [sz, ɸ, cz, dɸ] oraz [s, z, c, dz] na [ɸ, ɸ, ɸ dɸ].</p> <p>5 lat</p> <p>- poprawna wymowa spółgłosek [sz, ɸ, cz, dɸ] lub zastępowanie ich spółgłoskami [s, z, c, dz],</p> <p>- poprawna wymowa spółgłoski [r] lub zastępowanie jej spółgłoską [l].</p> <p>5 ? latek tworzy własne wyrazy, np. ?ukradacz? ? złodziej.</p> <p>6 lat</p> <p>- poprawna wymowa spółgłosek [sz, ɸ, cz, dɸ] oraz spółgłoski [r]. Mogą zdarzać się jeszcze pomyłki, ale powinny być coraz rzadsze.</p> <p>Więszo dzieci poprawnie wymawia spółgłoskę [r] zanim ukończy 6 rok życia,</p> <p>20% 6-latków spółgłoski dźwięczne nadal wymawia tylko częściowo dźwięcznie.</p> <p>7 lat</p> <p>- prawidłowa wymowa wszystkich spółgłosek i samogłosek języka polskiego.</p> <p>Do ok. 10 roku życia mowa dziecka będzie nabierała cech ?mowy dojrzałej?.</p>

•

•

•

•

Kiedy do logopedy??

•

- dziecko w wieku 6-7 miesięcy nie gaworzy, nie odwraca się w kierunku głośno, dźwięku;
- dziecko w wieku 12 miesięcy nie kojarzy pierwszych sylab z osobą lub rzeczą, nie wykonuje prostych poleceń np. zrób pa-pa;
- dziecko ukończyło 2 rok życia, a nie mówi, porozumiewa się gestami, krzykiem;
- dziecko nie reaguje na nasze polecenia pomimo ich powtarzania, albo nie reaguje na zwrócone pod

wzglęmem głośności dźwięki, reaguje nieadekwatnie na różne dźwięki, bardzo głośno mówi, głośno nastawia telewizor;

dziecko głośki: [s, z, c, dz];[sz, ʃ, cz, dʒ];[t, d, n]

mówi z jękyem wsunięym między zęby;

dziecko 4 letnie głośki dźwięczne zamienia na bezdźwięczne, np. zamiast woda mówi fota, buda ? puta; nie wymawia gósek [k?, ?g?, zastępuje je góskami [t?, ?d?]; góski [s, z, c, dz] zamienia na góski [t, d, n];

dziecko 5 letnie nie wymawia gósek [sz, ʃ, cz, dʒ]; nie mówi zdaniami rozwinięymi, trudno je zrozumieć nie zadaje pytań

dziecko wymawia góskę [r?] nieprawidłowo (tzw. [r?] francuskie) bódód & dziecko 6-letnie nie wymawia jej wcale lub zastępuje ją góskami [ʃ?, ?l?];

<p></p> <p></p> <p></p> <p>Uwagi praktyczne:</p> <p></p>

Nie wolno bagatelizować ewentualnych trudnoći u chłopców i mylnie sądzić że mogą oni nieco później osiągnąć umiejętności językowe niż dziewczynki;

Ważne jest karmienie naturalne, prowadzi ono bowiem do prawidłowego rozwoju aparatu artykulacyjnego;

Starajmy się jak najwcześniej odzwyczajając dziecko od smoczka ? gryzaczka;

Odzwyczajajmy od ssania palca, wargi dolnej;

Od najmłodszych lat uczmy dbać o higienę jamy ustnej. Pamiętajmy, aby dziecko nauczyło się gryźć i łyć. Kiedy dziecku wyrósł sió zó bki podawajmy mu marchewkę lub skó kó z chleba, tak aby mogło gryźć

Dbajmy o drożnoś nosa. W przypadku, gdy dziecko oddycha ustami, prośmy pediatrów o ustalenie przyczyny;

Uczmy słuchania. Gdy niepokoi Cię słuch dziecka skonsultuj się z lekarzem. Słuch swojej pociechy rozwijamy już od urodzenia, kiedy mówimy do malca, kiedy naładujemy jego odgłosy. Dobry słuch to dobry start w nauce mówienia;

Rozmawiaj z malcem jak najczęściej. Opowiadaj o codziennych czynnościach, używanych przedmiotach, o tym, co się dzieje na spacerze...

Unikaj dziecinnego języka, kiedy mówisz do dziecka;

Odpowiadaj, gdy maluch ció zagaduje?;

Kiedy mówisz do dziecka wiele razy powtarzaj określone słowo, np. ?to mydło, to mydło do mycia?;

Zachęcaj, aby dziecko patrzyło na ciebie, kiedy mówisz. Dziecko wóczas zobaczy, jak układasz usta, gdy wymawiasz poszczególne góski;

U starszego dziecka poproś stomatologa o ocenę zgryzu dziecka. Być może będzie konieczna konsultacja ortodontyczna.

<p></p> <p></p> <p align="center">
 Propozycje zabaw i ćwiczeń rozwijających mowę dziecka</p> <p></p> <p></p> <p>Dla dzieci najmłodszych:</p> <p></p> <p>- bierzemy dziecko za róczki i dotykamy nió jego oka, nosa, ucha, brody, brzucha mówiąc: to jest oko, to jest ucho. Następnie prosimy, aby dziecko pokazaó nam gdzie ma oko, gdzie ma ucho?. Gdy dziecko wskaóe prawidłowo to potwierdzamy, tak to jest nos.</p> <p>- chodzimy z maluchem po mieszkaniu w poszukiwaniu różnych dźwięków. Odkrywamy wodę nasłuchujemy i mówimy ?szumi woda?. Następnie pytamy dziecko ?co to szumi??. Dziecko odpowiada, a gdy jeszcze nie mówi sami powtarzamy ?szumi woda?. Gotujemy wodę w czajniku. Gdy czajnik gwióóóe mówimy: ?gwióóóe czajnik?. Pytamy: ?co tak gwióóóe?? i tak jak poprzednio odpowiada dziecko lub my.</p> <p>- narysuj lub naklej (na oddzielnych karteczkach) wycióóe z czasopism obrazki ilustrujące cióó sytuacje ? np. rozwijający się kwiat, proces ubierania się dziecka, nakrywanie do stoóu, itp. Poproś dziecko, by uóóóóóó karteczki we wóóóóóó kolejnoóci, razem stwóóócie opowiadanie.</p> <p>- bierzemy lalkó lub misia, poduszkó i kocyk. Prosimy dziecko: ?poóóóó lalkó spaó przykryj ją kocykiem?. ?Pogóóóóó lalkó po góóowie?. Gdy dziecko wykona te czynności, pytamy: ?Czy lalka óóóóóó? ?Jest jej ciepóóóó bo przykryóóóó ją kocykiem?. Kolejne pytania i polecenia mogą brzmieć ?Czy lala chce jeóóóóóó? ?Obudóóóó laló. Mówimy: ?Lala już sióóóóóóóóóóóó. Dziecko porusza zabawkóó zgodnie z naszymi komendami.

Jeżeli malec już mówi, wypowiada kwestie lalki.

- opowiadamy historyjkę o wownicy, który pojechał po zakupy. Miał kupić np. chleb, jajka, mleko, ser, jabłko, pomidory, szynkę, mydło, szampon i kwiaty. Dziecko wydaje odgłosy "wiooo!", gdy wownica rusza, klaska podczas jazdy oraz mówi "prrrr", gdy zatrzymuje konia. Obwieszczamy: "Tu jest sklep spożywczy. Co kupi w nim wownica?". Zadaniem dziecka jest podanie właściwych nazw produktów, czyli chleba, jajek, mleka, sera?. Wownica rusza dalej a więc do malucha należało powiedzieć "wiooo?", klaskanie, powiedzenie "prrrr"? Mówimy: "Tu jest drogeria. Co tutaj kupi wownica"? Dziecko wymienia mydło i szampon. I tak dalej.

Dla dzieci starszych:

- przygotowujemy karteczki z rysunkami pojazdów, przedmiotów, zwierząt, zjawisk wydających różne odgłosy (mogą to być np. rysunki pociągu, telefonu, burzy, psa). Karteczki wrzucamy do woreczka, kiedy losuje jedno z nich i nie pokazując pozostałym, demonstruje dźwięk przypisany temu co jest na ilustracji. Zadaniem pozostałych osób jest odgadnięcie rodzaju dźwięku.

- w miseczkach lub talerzykach umieszczamy produkty spożywcze: kawałek sera, chleba, jabłko, trochę ketchupu, wodę. Jedna z osób wybiera miseczkę i opisuje tego co w niej jest i opisuje smak oraz zapach. Reszta jest odwrócona tyłem i na podstawie opisu odgaduje zawartość miseczki.

- układamy przed dzieckiem kilka klocków i prosimy je, by ułożyć zdanie składające się z tylu wyrazów ile jest klocków, a jednym z wyrazów musi być np. kot. Następnie dziecko układa przed nami klocki i podaje wyraz, który ma być zawarty w zdaniu. W tej zabawie pamiętajmy, by długość zadawanych dziecku była adekwatna do poziomu jego rozwoju językowego.

- siadamy na wprost przed dzieckiem. Podajemy wyraz. Następnie dziecko dobiera do niego wyraz o znaczeniu przeciwnym np. rodzic mówi "zimny?", a dziecko mówi "ciepły?". Inne przykłady przeciwieństw: stary "młody, duży "mały, gruby "chudy, twardy "mięki, mokry "suchy, krótki "długi.

- polecamy dziecku, by wyobraziło sobie, że jest na plaży. Jego zadaniem jest wymienienie 10 rzeczy, osób, zwierząt, które można tam zobaczyć. Następnie role się odwracają: to dziecko wybiera miejsce, które wyobraża sobie rodzic, zadaniem rodzica jest wymienienie 10 rzeczy, osób, zwierząt dla tego miejsca charakterystycznych. Możemy "wybrać" np. na pocztę do parku, w góry, na wiejskie podwórko, fryzjera itp.

- pytamy dziecko: "Co można zrobić z jabłkiem?". Jego zadaniem jest wymienienie czynności związanych z występującym w pytaniu przedmiotem: "Jabłko można zerwać z drzewa, kupić, umyć, pokroić, zjeść". Następnie dziecko pyta rodzica na przykład: "Co można zrobić z książką?". Odpowiadamy: "kupić, wypożyczyć, przeczytać, oddać, obejrzeć, pożyczyć na piśmie?".